

بررسی ابعاد مرجعیت علمی

www.ketab.ir

ملیحه طاهری

سرشناسه : طاهری، ملیحه، ۱۳۵۹ -
 عنوان و نام پدیدآور : بررسی ابعاد مرجعیت علمی
 مشخصات نشر : نشر کیسان / ۱۳۹۴
 مشخصات ظاهری : ۱۷۳ ص
 شابک : ۳۳-۲-۷۴۸۱-۶۰۰-۹۷۸-۱۳۰۰۰۰۰۰ ریال
 وضعیت فهرست نویسی : فیا
 یادداشت : فهرستنویسی کامل این اثر در نشانی <http://opac.nlai.ir> :
 قابل دسترسی است
 شماره کتابشناسی ملی : ۳۷۸۵۰۴۴

نام اثر : بررسی ابعاد مرجعیت علمی
 نام مؤلف : ملیحه طاهری
 گرافیک : منیحه قلیان
 ناشر : کیسان
 قطع : وزیری
 چاپ : پیشگام
 نوبت چاپ : اول / ۱۳۹۴
 شمارگان : ۱۵۰۰ نسخه
 قیمت : ۱۳۰۰۰ تومان
 شابک : ISBN: 978-600-7481-33-2

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۵	فصل اول: شکوه علم در پرتوی تمدن اسلامی
۶	جایگاه علم در اسلام
۷	نهضت شکوفایی علمی در تمدن اسلامی
۸	نهادهای سیاسی، اجتماعی و علمی تمدن اسلامی
۹	حکومت اسلامی
۹	دیوان برید
۹	دیوان انشاء یا رسائل
۱۰	دیوان خراج یا استیفا
۱۰	دیوان جیش یا جند
۱۰	دیوان بیت المال
۱۱	دیوان مظالم
۱۱	مراکز علمی
۱۲	ابعاد اعتقادی، فرهنگی و اجتماعی شکوفایی تمدن اسلامی
۱۲	توصیه قرآن و سنت

- ۱۳..... وجوب طلب علم
- ۱۳..... نقش حکومت‌های اسلامی
- ۱۴..... ایجاد مدارس و دانشگاه‌ها
- ۱۴..... تأثیر فرهنگ‌ها و تمدن‌های پیشین
- ۱۵..... ایران
- ۱۶..... مصر
- ۱۶..... سوریه
- ۱۷..... هند
- ۱۸..... شکوفایی علوم و فنون در دوره اسلامی
- ۲۰..... ریاضیات
- ۲۱..... نجوم
- ۲۲..... فیزیک و مکانیک
- ۲۲..... طب
- ۲۳..... فلسفه و منطق
- ۲۴..... تاریخ
- ۲۴..... جغرافیا
- ۲۵..... ادبیات
- ۲۶..... رشد علمی به برکت نظام اسلامی
- ۲۸..... دست آوردهای علمی انقلاب اسلامی
- ۲۹..... انرژی هسته‌ای مظهر اقتدار ملی
- ۳۰..... تأثیر انقلاب اسلامی بر توسعه علم و فناوری در ایران
- ۳۱..... چارچوب نظری
- ۳۳..... چرا علم در ایران توسعه پیدا کرد؟
- ۳۴..... هویت انقلاب اسلامی و علم
- ۳۴..... شعار استقلال و علم

۳۶.....	انقلاب اسلامی و تغییر ارزش های جامعه
۳۹.....	دانش و تولید علم
۴۰.....	تولید علم
۴۱.....	مدیریت دانش
۴۳.....	مدیریت دانش و تولید علم
۴۴.....	تولید دانش و نظریه
۴۶.....	ضرورت طراحی و تبیین مدل فرایندی مرجعیت علمی
۴۸.....	اصول و مقدمات
۵۰.....	جایگاه علم و فناوری در برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی
۵۰.....	راهنمای مدیریت دانش
۵۴.....	ضرورت و اهمیت بهره وری و مدیریت دانش
۵۵.....	مدیریت دانش و بهره وری
۵۷.....	موانع فرهنگی تولید علم
۶۳.....	فصل دوم: الگوهای تولید علم
۶۸.....	الگوهای تحول و توسعه فناوری
۶۹.....	تکنولوژی آموزشی
۷۱.....	الگوی مدیریت تولید علم
۷۳.....	سیاستگذاری در سطوح مختلف
۷۴.....	اصول و مبانی تولید علم
۷۴.....	الف - دیدگاه مدرنیته اسلامی
۷۴.....	ب - دیدگاه اصلاح قرائت دینی
۷۵.....	ج - دیدگاه ایجاد تمدن اسلامی
۷۶.....	مفروضات و دیدگاه ها در تولید علم
۷۶.....	الف - دیدگاه پوزیتیویسم

۷۷.....	ب - دیدگاه پست مدرنیسم
۷۷.....	ج - دیدگاه دینی
۷۸.....	فلسفه تولید علم
۸۰.....	الف - عدم ارتباط میان معارف
۸۰.....	ب - ارتباط بخشی بین معارف
۸۰.....	ج - هماهنگی بین معارف
۸۵.....	طبقه بندی علوم
۸۶.....	منطق تولید علم
۸۶.....	الف - منطق استنباط دینی
۸۷.....	ب - منطق علوم و معادلات کاربردی
۸۹.....	ج - منطق اداره جامعه
۹۱.....	اصول و راهبردهای تولید علم و فناوری
۹۲.....	آسیب شناسی فرهنگ تولید علم و راهبردهای شکوفایی علمی در جامعه
۹۹.....	فصل سوم: روش شناسی تولید علم
۱۰۱.....	جایگاه روش شناسی در تاریخ علم
۱۰۲.....	رهیافت های موجود در علوم انسانی
۱۰۳.....	ابعاد اجتماعی تولید علم
۱۰۵.....	روش شناسی مردمی، دیدگاهی ناظر بر ابعاد اجتماعی تولید علم
۱۰۶.....	وضعیت تولید علم در ایران امروز
۱۱۰.....	روش شناسی علوم انسانی با رویکرد اسلامی
۱۱۱.....	چیستی روش
۱۱۲.....	سطوح مختلف روش شناسی
۱۱۲.....	الف: روش به معنای شیوه مطالعه
۱۱۳.....	ب: روش شناسی کاربردی

ج. روش‌شناسی بنیادین.....	۱۱۳
د. روش به معنای شیوه تفکر.....	۱۱۳
چیستی روش‌شناسی بنیادین و تولید نظریه.....	۱۱۴
خاستگاه مبادی اولیه علوم.....	۱۱۵
چگونگی تولید نظریه.....	۱۱۶
روش‌شناسی علم از منظر مبانی دینی.....	۱۱۷
مشکل معرفت‌شناختی روش‌شناسی علم امروز.....	۱۱۸
مشکل هستی‌شناختی علم امروز.....	۱۱۹
شاخص‌های کیفی تولید علم.....	۱۲۱
۱- پژوهش‌های بنیادی و مقالات بین‌المللی.....	۱۲۲
علم.....	۱۲۷
نقشه جامع علمی کشور.....	۱۲۹
تولید علم بومی و مسأله محوری.....	۱۳۱
بومی‌سازی علوم؛ مهمترین شاخصه پیشرفت علم.....	۱۳۵
ضرورت مواجهه غیر منفعلانه با پیشرفت علمی غرب.....	۱۳۵
غفلت از علوم انسانی؛ عامل‌کنندگی پیشرفت علمی.....	۱۳۶
تعاریف مختلف از علم بومی.....	۱۳۷
ضرورت مسأله محوری و تولید علم بومی.....	۱۳۹
تحول در نظام و سیستم آموزشی و پژوهشی.....	۱۴۱
تغییر نوع و شیوه تفکر جامعه علمی کشور.....	۱۴۳
مبانی و ارزش‌های بنیادین نقشه جامع علمی کشور.....	۱۴۵
فصل چهارم: مبانی مرجعیت علمی از دیدگاه حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری.....	۱۵۳
جهان‌بینی.....	۱۵۴
انسان‌شناسی.....	۱۵۵

۱۵۶		دانشگاه اسلامی
۱۵۶		علوم انسانی
۱۵۶		دیدگاه مقام معظم رهبری
۱۶۰		علوم انسانی؛ ضرورت تحول و نوآوری
۱۶۲		فلسفه و مبانی نظری
۱۶۴		برنامه
۱۶۵		استاد
۱۶۵		مواد و کتاب‌های درسی
۱۶۶		جشن نرم افزاری و مرزشکنی در تولید علم
۱۷۱		منابع و مآخذ:

مقدمه

تأکید اسلام بر لزوم به کار گرفتن اندیشه و روشنگری و آگاهی بخشی و بیان حقایق بر کسی پوشیده نیست و تمامی آموزه های اعتقادی، اخلاقی و علمی اسلام نیز در این مسیر قرار دارد. در دیدگاه قرآنی جهت گیری نظام آفرینش بر تثبیت حق و ریشه کن شدن باطل است. پس شایسته می نماید که با ارزش ها و مبانی خردورزی و دانش پژوهی در اسلام آشنا شده و دقت شایسته تری در اصول و معیارهای شناخت حقیقت و منشا و مصادیق حق و حقیقت از دیدگاه اسلام نمود تا ضمن پاسخگویی به نیازهای بشر در این عرصه و پر کردن خلاهای جدید، راه پژوهش، ژرف اندیشی، نوآوری مستمر، تولید علم و توسعه دین را هموار نمود. بدون تردید رشد، پیشرفت و تعالی در هر جامعه و کشوری، مرهون عوامل و شرایط مختلفی است که مهمترین آنها مقوله علم و دانش است.

بحث جنبش نرم افزاری و تولید علم که توسط مقام معظم رهبری مطرح شده ناظر بر همین رویکرد است که در صورت تحقق آن، ایران اسلامی حداقل در افق چشم انداز ۲۰ ساله نظام به اوج قله های علم و دانش خواهد رسید.

نکته کلیدی در این نگاه، بستر و شرایطی است که منجر به بروز و ظهور و شکوفایی فرهنگ و اندیشه و علم و دانش خواهد شد و آن چیزی جز حاکمیت ارزش های والای اسلام بر سرنوشت یک جامعه و ملت نیست که به حمدالله بعد از پیروزی انقلاب اسلامی به برکت قیام خالصانه امام راحل (ره) و حمایت های بی دریغ امت سلحشور این سرزمین در قالب نظام

جمهوری اسلامی ایران متجلی شد و به لطف خدای متعال تاکنون با رهبری مقام معظم رهبری ادامه پیدا کرده است.

پیامبر اعظم (ص) پس از ورود به مدینه اقدام به تشکیل حکومت اسلامی کردند. تلاش‌های آن حضرت و یاران ایشان سبب شد که جامعه اسلامی بنا گذاشته شود. مسلمانان در راه تداوم آن حکومت، زحمات فراوانی را متحمل شدند و در نتیجه جامعه اسلامی، به تمدنی بزرگ مبدل گشت.

تمدن جهانی پدید آمده به دست اسلام موفق شد فکر و اندیشه پیروانش را فعال کند؛ چنانچه در نتیجه گرایش به اسلام، اعراب صحرائشین به حاملان علم و دانش تبدیل شدند. ایرانیان نیز با برخورداری از تمدن کهن در سایه اسلام ناب محمدی (ص) به پیشرفت‌هایی بس بزرگ نایل آمدند.

همین تبیین درباره دیگر ملت‌هایی که به اسلام گرویدند نیز صادق است. دین مبین اسلام علاوه بر آنکه خود از توان آفرینش تمدنی جهانی که در آن مردم با زمینه‌های قومی گوناگون شرکت داشتند برخوردار بود، در گسترش زندگی عقلانی و فرهنگی ملل دیگر نیز نقشی محوری و بی‌سابقه ایفا کرد. مسلمانان از همان ابتدا با الهام از این دو منبع شروع به تدوین و تالیف علوم انسانی نموده گام‌های بزرگی در این راه برداشتند. نتیجه این امر تقویت مبانی دینی و هدایت فکری و نیز تکامل علمی بود. پیروان اسلام طی معرفت‌خالق و آشنایی با فلسفه عالی خلقت که به منزله زیربنای کلیه تعالیم دین و سنگ بنای ترقی و تعالی است، با منشا و ریشه علوم نیز آشنا شدند. این مرحله، آغاز نهضت علمی در اسلام بود که تدریجاً توسعه پیدا کرد و مسلمانان را به کسب علوم و دانش‌های سایر ملل واداشت. نهضت علمی در اسلام نهضتی اصیل بود که متعاقب نهضت عقیدتی و ایمانی و بر اثر آن به وجود آمد. مسلمانان ابتدا هدف اصلی قرآن از توجه و تفکر در هستی را مدنظر قرار داده با تقویت بنیه ایمانی به استفاده از سایر علوم پرداختند. این توجه به علوم دیگران در نیمه دوم قرن دوم هجری صورت گرفت. زیرا مسلمانان تا پایان قرن اول و قسمتی از قرن دوم هجری به دلیل اشتغال به فتوحات مجال چندانی

برای پرداختن به مسائل غیر نظامی نداشتند. لذا در این مدت گام‌های اندکی در فراگیری علوم و تعلیم و تربیت برداشته شد. با فروکش کردن تدریجی دامنه فتوحات و ارتباط با ملل دیگر و نیز آرامش نسبی و رفاه اقتصادی نوعی حرکت و نهضت علمی در آنها پدید آمد و در کنار علوم نقلی توجه به علوم عقلی نیز رایج شد...

در فصل اول این کتاب شکوه علم در پرتوی تمدن دین مبین اسلام بررسی می‌شود و مروری بر جایگاه علم و دانش در پرتوی فرهنگی اسلامی در فصل دوم الگوهای تولید علم در ابعاد مختلف مطرح شده است. در فصل سوم روش‌شناسی تولید علم ذکر گردیده و در نهایت در فصل آخر مباحثی مرجعیت علمی از دیدگاه حضرت امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری تشریح شده است.